

การประเมินการกำกับดูแลกิจการของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน: หนึ่งในความพร้อมของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ศิลปพร ศรีจันเพชร*
ธีรชัย อรุณเรืองศิริเลิศ**

บทคัดย่อ

ASEAN Corporate Governance Scorecard (ACGS) คือ คะแนนการกำกับดูแลกิจการอาเซียน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโครงการกำกับดูแลกิจการของ ASEAN Capital Markets Forum (ACMF) หรือที่เรียกว่า ACMF Corporate Governance Initiative โดยเป็นการเปิดเผยระดับคุณภาพของการกำกับดูแลกิจการในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพของการกำกับดูแลกิจการ และสนับสนุนให้เกิดการกำกับดูแลกิจการในภูมิภาคอาเซียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

บทความนี้นำเสนอการศึกษาถึงการประเมินผลคะแนน ACGS ของประเทศต่างๆ ที่เข้าร่วมการประเมิน ได้แก่ ประเทศอินโดนีเซีย มาเลเซีย ไทย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ และเวียดนาม การศึกษาดังกล่าวใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลและผลการประเมินที่ได้มีการเผยแพร่อยู่แล้ว นำมาวิเคราะห์ถึงจุดแข็งและจุดที่ต้องปรับปรุงที่สำคัญในแต่ละประเทศ โดยพบว่าจุดแข็งที่สำคัญของประเทศในอาเซียน คือ สิทธิของผู้ถือหุ้น การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน และการเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส ขณะที่จุดปรับปรุงที่สำคัญ คือ ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ และบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย นอกจากนี้ บทความได้นำเสนอกรอบการกำกับดูแลกิจการของประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งสะท้อนให้เห็นสถานการณ์และทิศทางของการกำกับดูแลกิจการของประเทศในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งเป็นหนึ่งในปัจจัยของความพร้อมต่อการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 นี้

คำสำคัญ: การกำกับดูแลกิจการ คะแนนการกำกับดูแลกิจการอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาการบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

** อาจารย์ประจำภาควิชาการบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ASEAN Corporate Governance Scorecard: The Readiness of ASEAN Economic Community: AEC

*Sillapaporn Srijunpetch**

*Teerachai Arunruangsirilert***

Abstract

ASEAN Corporate Governance Scorecard (ACGS) is a score of corporate governance of ASEAN which is one of the ASEAN Capital Markets Forum (ACMF)'s corporate governance projects or ACMF Corporate Governance Initiative. It explores the quality level of corporate governance of corporations in ASEAN. As such, it can reflect the quality of corporate governance and enhance effectiveness of corporate governance in this regional area.

This article demonstrates the study of results of ACGS of each engagement country; namely, Indonesia, Malaysia, Thailand, Singapore, the Philippines, and Vietnam. The study collects information and assessment results which have been publicly disclosed to analyze strength and weak points in each country. The results finds that significant strength points of ASEAN countries are rights of shareholders, equitable treatment of shareholders, and disclosure and transparency while their weak points are responsibilities of the board, and role of stakeholders. In addition, the article also shows corporate governance frameworks of each country in order to reflect the current situation and a direction of corporate governance of ASEAN countries—which are one of the factors indicating readiness of forming ASEAN Economic Community (AEC) in year 2015.

Keywords: Corporate Governance, ASEAN Corporate Governance Scorecard, ASEAN Economic Community

* Assistant Professor, Department of Accountancy Thammasat Business School, Thammasat University.

** Lecturer, Department of Accountancy, Thammasat Business School, Thammasat University.

บทนำ

การกำกับดูแลกิจการ หรือบรรษัทภิบาล (Corporate Governance: CG) เป็นเรื่องสำคัญ ซึ่งได้รับความสนใจอย่างมากจากสาธารณชน หน่วยงานกำกับดูแล และผู้บริหารขององค์กร กล่าวกันว่า การกำกับดูแลกิจการจะทำให้กิจการมีระบบการบริหารและการจัดการที่มีคุณภาพ รวมทั้งมีการเปิดเผยข้อมูลที่โปร่งใสและมีผลการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐาน เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพ สร้างความสามารถในการแข่งขันและเพิ่มมูลค่าแก่กิจการ ซึ่งจะสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย

การกำกับดูแลกิจการเป็นหนึ่งในหลักสำคัญของการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนในภูมิภาคเอเชีย จึงมีการลงทุนทั้งทางด้านการเงินและเวลาในการพัฒนาระบบการกำกับดูแลกิจการ เนื่องจากความต้องการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) จึงมีการกำหนดหลักเกณฑ์การกำกับดูแลกิจการที่ดีในระดับอาเซียน (Association of Southeast Asian Nations: ASEAN) ให้สามารถสะท้อนภาพการกำกับดูแลกิจการที่ดีของกิจการในภูมิภาค รวมถึงการสนับสนุนให้แต่ละกิจการพัฒนาระบบดังกล่าว เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการรวมเป็นตลาดทุนในระดับอาเซียน (ASEAN Capital Market)

ธนาคารพัฒนาอาเซียน (Asian Development Bank: ADB) ได้ให้การสนับสนุนแก่กลุ่มคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ของอาเซียนหรือ ก.ล.ต. อาเซียน (ASEAN Capital Markets Forum: ACMF) ในการริเริ่มดำเนินการจัดการรวมกลุ่มตลาดทุนของภูมิภาคอาเซียน และในปี พ.ศ. 2552 รัฐมนตรีด้านการเงินและการคลังแห่งอาเซียน (Finance Ministers of ASEAN) ได้อนุมัติ ASEAN Capital Markets Forum (ACMF) Implementation Plan เพื่อการพัฒนาการรวมตลาดทุน โดยการริเริ่มครั้งนี้ เป็นไปเพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) โดยการสร้างสภาพแวดล้อมของการรวมกลุ่มภูมิภาค การสร้างโครงสร้างของตลาดทุน การเพิ่มความเข้มแข็งของการรวมกลุ่มและการปรับปรุงภาพลักษณ์ความโปร่งใสของอาเซียน คะแนนการกำกับดูแลกิจการอาเซียน (ASEAN Corporate Governance Scorecard: ASEAN CG Scorecard) จึงเกิดขึ้น เป็นส่วนหนึ่งของโครงการกำกับดูแลกิจการของ ACMF (ACMF Corporate Governance Initiative)

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอการศึกษาถึงการประเมินผลคะแนน ACGS ของประเทศต่างๆ ที่เข้าร่วมการประเมิน ได้แก่ ประเทศอินโดนีเซีย มาเลเซีย ไทย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ และเวียดนาม การศึกษาดังกล่าวใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลและผลการประเมินที่ได้มีการเผยแพร่อยู่แล้ว ซึ่งผลการประเมินดังกล่าวอิงกับข้อมูลที่มีการเปิดเผยต่อสาธารณะ และข้อมูลที่สามารถเข้าถึงได้ เช่น รายงานประจำปี เว็บไซต์ของบริษัท และหนังสือข่าวสารต่างๆ แล้วนำมาให้คะแนนในเกณฑ์

ต่างๆ รวม 185 รายการ ซึ่งบทความนี้ได้้นำผลที่ได้มาวิเคราะห์ถึงจุดแข็งและจุดที่ต้องปรับปรุงที่สำคัญในแต่ละประเทศ นอกจากนี้ บทความนี้ยังได้นำเสนอกรอบการกำกับดูแลกิจการของประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งสะท้อนให้เห็นสถานการณ์และทิศทางของการกำกับดูแลกิจการของประเทศในภูมิภาคอาเซียน

วัตถุประสงค์ของ ASEAN Corporate Governance Scorecard

ASEAN Corporate Governance Scorecard (ASEAN CG Scorecard) เป็นการเปิดเผยระดับคุณภาพของการกำกับดูแลกิจการในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพของการกำกับดูแลกิจการ และสามารถสนับสนุนให้เกิดการกำกับดูแลกิจการในภูมิภาคอาเซียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดย ASEAN CG Scorecard มีวัตถุประสงค์เพื่อ

- 1) สร้างมาตรฐานการกำกับดูแลกิจการและมาตรฐานการปฏิบัติงานของกิจการในตลาดทุน
- 2) แสดงให้เห็นถึงการกำกับดูแลกิจการที่ดีและนำลงทุนของกิจการในภูมิภาคอาเซียน
- 3) เป็นส่วนหนึ่งของโครงการรวมตลาดทุนของกลุ่ม ก.ล.ต. อาเซียน

ความเป็นมาของ ASEAN Corporate Governance Scorecard

การพัฒนา ASEAN CG Scorecard ริเริ่มจากคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์แห่งมาเลเซีย (The Securities Commission Malaysia) และกลุ่มสมาชิกให้การสนับสนุนวิธีการจัดอันดับการกำกับดูแลกิจการ โดยรวบรวมและพัฒนาวิธีการให้คะแนนทั้งในส่วนของประเทศต่างๆ ในอาเซียน และการใช้หลักเกณฑ์ตามองค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organisation for Economic Co-operation and Development: OECD) จึงทำให้เกิดการพัฒนา Scorecard ขึ้น

โครงการกำกับดูแลกิจการของ ASEAN Capital Markets Forum หรือ ACMF ได้กำหนดผู้เชี่ยวชาญการกำกับดูแลกิจการในการพัฒนา Scorecard นี้ขึ้น โดยเลือกผู้เชี่ยวชาญซึ่งพิจารณาจากประสบการณ์ในการจัดอันดับการกำกับดูแลกิจการในประเทศของตน โดยหน่วยงานตลาดทุนที่เกี่ยวข้องในแต่ละประเทศเป็นผู้เสนอชื่อผู้เชี่ยวชาญนั้นต้องมีความเป็นอิสระจากกิจการและไม่เกี่ยวข้องกับผู้ออกกฎระเบียบ นอกจากนี้ ยังมีหน่วยงานที่จะทำงานร่วมกับผู้เชี่ยวชาญในการนำ ASEAN CG Scorecard มาใช้ในการจัดอันดับกิจการในแต่ละประเทศ ได้แก่

- Indonesian Institute for Corporate Directorship
- Minority Shareholders Watchdog Group in Malaysia
- Institute of Corporate Directors in the Philippines
- Thai Institute of Directors Association

หลักการของ ASEAN Corporate Governance Scorecard

ASEAN CG Scorecard พัฒนาขึ้นตามหลักการสำคัญ ดังนี้

- Scorecard ต้องสามารถสะท้อนหลักสากลของการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทมหาชน และในบางกรณีอาจต้องมีมาตรฐานที่สูงกว่าหลักการที่กำหนดโดยกฎหมายของบางประเทศ
- Scorecard ต้องมุ่งหวังสนับสนุนให้บริษัทมหาชนใช้มาตรฐานที่สูงขึ้น
- Scorecard ต้องครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญของการกำกับดูแลกิจการ
- Scorecard ต้องสามารถจัดอันดับการกำกับดูแลกิจการของบริษัทมหาชนในอาเซียน เพื่อแสดงให้เห็นถึงการกำกับดูแลกิจการที่ดี
- Scorecard ต้องสามารถใช้ได้อย่างครอบคลุมในตลาดที่แตกต่างกันในอาเซียน
- Scorecard ต้องมีวิธีการที่ทำให้เกิดความมั่นใจในการประเมินการกำกับดูแลกิจการของบริษัทมหาชน
- Scorecard ต้องมีขั้นตอนที่ทำให้เกิดความเชื่อมั่นในคุณภาพในเรื่องความมีอิสระและความเชื่อถือได้ของการประเมิน

ในเริ่มแรก ASEAN CG Scorecard ได้ใช้หลักการกำกับดูแลกิจการขององค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) เป็นเกณฑ์เทียบและต่อมาได้พัฒนาเกณฑ์ใน Scorecard โดยนำหลักเกณฑ์การกำกับดูแลกิจการสากลอื่นๆ มาปรับใช้ เช่น เกณฑ์ของธนาคารโลก International Corporate Governance Network (ICGN) และ Asian Corporate Governance Association (ACGA) ทำให้หลักเกณฑ์ใน Scorecard มีมาตรฐานที่สูงกว่าที่กฎหมายของประเทศกำหนด โดยเกณฑ์ของ ASEAN CG Scorecard ครอบคลุม 5 เรื่อง ตามหลักขององค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา และมีการให้น้ำหนักในแต่ละเรื่อง ดังนี้

- สิทธิของผู้ถือหุ้น (Rights of Shareholders) ร้อยละ 10
- การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน (Equitable Treatment of Shareholders) ร้อยละ 15
- บทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย (Role of Stakeholders) ร้อยละ 10
- การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส (Disclosure and Transparency) ร้อยละ 25
- ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ (Responsibilities of the Board) ร้อยละ 40

การเปรียบเทียบเกณฑ์ในการพิจารณาในการให้คะแนนการกำกับดูแลกิจการที่ดีของ ASEAN CG Scorecard และเกณฑ์ที่ใช้ในประเทศไทย แสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตารางเปรียบเทียบระหว่างเกณฑ์การให้คะแนนตามกรอบของ ASEAN Corporate Governance Scorecard และเกณฑ์การให้คะแนนที่ใช้ในประเทศไทยปัจจุบัน

หลักเกณฑ์ในการพิจารณา	น้ำหนักในการให้คะแนน			
	ASEAN CG Scorecard		เกณฑ์ของประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2554 - 2556	
	จำนวน รายการ	%	จำนวน รายการ	%
สิทธิของผู้ถือหุ้น	26	10%	24	20%
การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียม	17	15%	16	15%
การคำนึงถึงบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย	21	10%	18	20%
การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส	42	25%	36	20%
ความรับผิดชอบต่อคณะกรรมการ	79	40%	54	25%
รวม	185	100%	148	100%

ASEAN CG Scorecard มีหลักเกณฑ์การให้คะแนนเพื่อส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยมีการให้คะแนน เป็น 2 ระดับ ตามเกณฑ์ประเมินทั้งหมด 219 รายการ ดังนี้

1) ระดับระดับแรก อิงตามหลักการของ OECD ใน 5 หมวด รวม 185 รายการ ดังนี้

- (1) สิทธิของผู้ถือหุ้น 26 รายการ
- (2) การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน 17 รายการ
- (3) บทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย 21 รายการ
- (4) การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส 42 รายการ
- (5) ความรับผิดชอบต่อคณะกรรมการ 79 รายการ

2) ระดับที่สอง เป็นเกณฑ์ส่วนเพิ่มและส่วนลด รวมทั้งสิ้น 34 รายการ โดยเป็นคะแนนพิเศษ (Bonus) สำหรับกิจการที่ปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่สูงกว่ามาตรฐาน 11 รายการ และเป็นเกณฑ์การลงโทษ (Penalty) สำหรับกิจการที่ไม่ปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี หรือต่ำกว่ามาตรฐาน 23 รายการ

ในส่วนของการเตรียมความพร้อมสำหรับบริษัทจดทะเบียนและผู้มีส่วนได้เสียต่อบริษัทฯ ในการนำ Scorecard มาใช้นั้น ดำเนินการโดยให้บริษัทจดทะเบียนต่างๆ ต้องเปิดเผยข้อมูลเพื่อให้สามารถเข้าถึงได้ เนื่องมาจากการประเมินด้วย Scorecard จะพิจารณาจากข้อมูลที่บริษัทได้เปิดเผย ในรายงานประจำปี (Annual Report) เว็บไซต์ของบริษัท (Company Website) รวมไปถึงประกาศต่างๆ ของบริษัท (Company Announcements) หนังสือเวียน (Circulars) ข้อบังคับของบริษัท (Articles of Association) รายงานการประชุมผู้ถือหุ้น (Minutes of Shareholders' Meetings) นโยบายการกำกับดูแลกิจการ (Corporate Governance Policies) มาตรฐานทางจริยธรรม (Codes of Conduct) และรายงานความยั่งยืน (Sustainability Reports) ข้อมูลที่จะนำมาประเมินนั้น ต้องเป็นข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณชนเท่านั้นและเป็นข้อมูลที่ง่ายต่อการเข้าถึง เข้าใจได้ง่าย มีความสมบูรณ์ และไม่คลุมเครือ อีกทั้งข้อมูลที่บริษัทเปิดเผยควรจัดทำเป็นภาษาอังกฤษ

Scorecard และการประเมินที่จัดทำขึ้นมีจุดประสงค์เพื่อยกระดับมาตรฐานของบริษัทจดทะเบียนในภูมิภาคอาเซียน เพื่อแสดงอันดับของบริษัทต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนที่มีการกำกับดูแลกิจการที่ดี เพิ่มความเชื่อมั่นและความน่าลงทุนของบริษัทจดทะเบียน ซึ่งสิ่งนี้จะสามารถพัฒนาและปรับปรุงสภาพคล่อง รวมถึงมูลค่าของกิจการของบริษัทจดทะเบียนในภูมิภาคอาเซียนให้ดีขึ้นได้ Scorecard และกระบวนการในการประเมินจะมีการทบทวนเป็นระยะๆ และอาจมีการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

เนื่องด้วยการประเมินการกำกับดูแลกิจการของแต่ละบริษัทขึ้นอยู่กับข้อมูลที่บริษัทได้เปิดเผยต่อสาธารณชน จึงอาจยังมีข้อจำกัดในการจัดอันดับบริษัท ดังต่อไปนี้

ประการแรก คือ กระบวนการประเมินนี้อาศัยข้อมูลที่มีการเปิดเผย ดังนั้น การประเมินจึงทำได้เฉพาะบริษัทที่มีแนวทางและนโยบายในการกำกับดูแลกิจการที่เปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณชนเท่านั้น

ประการที่สอง บริษัทจดทะเบียนที่มีการเปิดเผยข้อมูล อาจไม่ได้มีการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการจริง หรืออาจมีการปฏิบัติเพียงแค่ผิวเผิน ในขณะที่การตัดคะแนนในแต่ละรายการ (Penalty) ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการแสดงให้เห็นว่าบริษัทนั้นๆ มีการกำกับดูแลกิจการที่ไม่ดี สามารถทำได้ต่อเมื่อมีหลักฐานที่ปรากฏชัดเจนเท่านั้น

ประการต่อมา แม้ว่าในบางรายการที่นำมาใช้ในการประเมินจะเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตนของคณะกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานในองค์กร แต่ Scorecard มิได้ออกแบบมาเพื่อประเมินพฤติกรรมในด้านจริยธรรมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของบริษัทเหล่านั้น

ประการสุดท้าย แม้ว่าการกำกับดูแลกิจการที่ดีควรสามารถปรับปรุงให้มูลค่าเพิ่มของบริษัทดีขึ้นได้ในระยะยาว แต่ไม่ได้มีการยืนยันหรือพิสูจน์ว่าคะแนนการกำกับดูแลกิจการและอันดับของบริษัทจดทะเบียนมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานด้านการเงินของบริษัท

กรอบการกำกับดูแลกิจการในภูมิภาคอาเซียน

กรอบการกำกับดูแลกิจการของประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียน สรุปได้ ดังนี้

ประเทศอินโดนีเซีย

ประเทศอินโดนีเซียมีการออกกฎหมายการกำกับดูแลกิจการสำหรับบริษัทในตลาดทุน (Undang-Undang No. 40 2007 Perseroan Terbatas) โดยบริษัทต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของตลาดหลักทรัพย์ ตลาดทุน และองค์กรดูแลสถาบันการเงิน โดยบริษัทที่เป็นสถาบันการเงินต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการกำกับดูแลของธนาคารกลาง นอกจากนี้ กิจการรัฐวิสาหกิจ (State-owned Enterprises: SOEs) ยังต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดการกำกับดูแลกิจการที่กำหนดโดยกระทรวงรัฐวิสาหกิจ (The Ministry of SOEs)

ประเทศมาเลเซีย

กรอบการกำกับดูแลกิจการประเทศมาเลเซียเกิดขึ้นจากความร่วมมือการพัฒนาการกำกับดูแลกิจการหลังเหตุการณ์วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 โดยมีการออกกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องดังนี้

- Companies Act of 1965 and amendments in 2007
- Banking and Financial Institutions Act of 1989
- Securities Commission Act 1993 and amendments in 2011
- Financial Reporting Act of 1997
- Development Financial Institutions Act of 2002
- Capital Markets and Services Act of 2007
- Malaysian Code on Corporate Governance of 2012
- Bursa Malaysia Listing Requirements

นอกจากนี้ ประเทศมาเลเซียได้มีการออก Corporate Governance Blueprint 2011 ในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2554 เพื่อเป็นแผนพัฒนาห้าปีสำหรับการสร้างมาตรฐานการกำกับดูแลกิจการในกรอบของ Towards Excellence in Corporate Governance โดยการเพิ่มความแข็งแกร่งในด้านการมีระเบียบวินัยในตนเอง (Self-discipline) และระเบียบวินัยของตลาดทุน (Market Discipline) และสนับสนุนให้เกิดวัฒนธรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี

ในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2555 ได้มีการออกกฎหมายใหม่ คือ The New Malaysian Code on Corporate Governance แทนกฎหมายเดิมในปี พ.ศ. 2550 โดยได้กำหนดเกณฑ์และคำแนะนำสำหรับโครงสร้างและขั้นตอนสำหรับการกำกับดูแลกิจการที่ดีเพื่อให้กิจการนำไปใช้ โดยบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ต้องอธิบายว่าได้นำมาปฏิบัติอย่างไร รวมถึงต้องบอกเหตุผลถ้าไม่ดำเนินการตามเกณฑ์ดังกล่าว (Comply or Explain)

ประเทศฟิลิปปินส์

องค์กรหลักที่ขับเคลื่อนการกำกับดูแลกิจการ คือ The Institute of Corporate Directors ที่ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2542 โดย Dr. Jesus P. Estanislao ซึ่งเป็นองค์กรไม่แสวงหากำไร โดยเป็นองค์กรที่จัดการอบรมให้กับหน่วยงานต่างๆ เช่น คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (The Securities and Exchange Commission: SEC) ธนาคารกลางแห่งฟิลิปปินส์ (Bangko Sentral Pilipinas: BSP) และหน่วยงานอื่นๆ ของรัฐ และดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานระหว่างประเทศอื่น เช่น The Institute for Solidarity in Asia (ISA), OECD ACMF ICGN World Bank และ Asian Development Bank

ในวันที่ 11 กันยายน พ.ศ. 2555 ประเทศฟิลิปปินส์ได้เข้าร่วม ASEAN CG Scorecard โดยมีการนำ Scorecard มาใช้แทน National Corporate Governance Scorecard ที่ออกโดย The Institute of Corporate Directors (ICD) เมื่อปี พ.ศ. 2548

ประเทศสิงคโปร์

ประเทศสิงคโปร์มีกรอบการกำกับดูแลกิจการโดยอิงกับกฎหมายฉบับต่างๆ ดังนี้

- Companies Act of 1967 (and subsequent amendments)
- Securities and Futures Act of 2001 (and subsequent amendments)
- Listing Requirements (Rulebook)
- Singapore Code of Corporate Governance of 2001 (and subsequent revisions)

องค์กรหลักที่มีบทบาทด้านการกำกับดูแลกิจการ คือ 1) The Accounting and Corporate Regulatory Authority 2) The Monetary Authority of Singapore และ 3) The Singapore Exchange และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องมากที่สุดเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการของประเทศสิงคโปร์ คือ Singapore Code of Corporate Governance โดยเกณฑ์การปฏิบัติตามการกำกับดูแลกิจการใช้วิธีการ “Comply or Explain”

ประเทศไทย

กรอบการกำกับดูแลกิจการประเทศไทยสำหรับบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ได้พัฒนาขึ้นจากกฎระเบียบหลักๆ เช่น พระราชบัญญัติบริษัทมหาชน พ.ศ. 2535 (ค.ศ. 1992) พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2553 (ค.ศ. 2010) และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. 2554 (ค.ศ. 2011) รวมถึงกฎระเบียบตามตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) โดยเกณฑ์การปฏิบัติตามการกำกับดูแลกิจการใช้วิธีการ “Comply or Explain”

ในปี พ.ศ. 2545 ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยออกหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี 15 หลักเกณฑ์ และได้แก้ไขเป็นหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ในปี พ.ศ. 2549 และแก้ไขให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้นเมื่อมีการนำมาใช้ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2556

ประเทศเวียดนาม

กรอบการกำกับดูแลกิจการประเทศเวียดนาม มาจากกฎระเบียบหลักๆ คือ The Law on Enterprises of 2005, The Law on Securities of 2006, The Model Charter of 2007 รวมถึงข้อกำหนดระเบียบของตลาดหลักทรัพย์โฮจิมิน (Ho Chi Minh Stock Exchange) และตลาดหลักทรัพย์ฮานอย (Hanoi Stock Exchange) และกฎระเบียบด้านการกำกับดูแลกิจการอื่นๆ โดยกรอบกฎระเบียบที่ค่อนข้างเกี่ยวข้องโดยตรงกับบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ คือ The Code of Corporate Governance for Listed Companies (supplementing the Law of Enterprises and the Law of Securities) The Modal Charter และระเบียบการเปิดเผยข้อมูลต่างๆ

ประเทศกัมพูชา

แม้ว่าประเทศกัมพูชายังไม่ได้เข้าร่วม ASEAN CG Scorecard แต่ก็เริ่มมีกรอบการกำกับดูแลกิจการ โดยสังเกตได้จากการออกระเบียบในปี พ.ศ. 2553 คือ Prakas on Corporate Governance for Listed Public Enterprise ที่ออกโดยคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์กัมพูชา (The Securities and Exchange Commission of Cambodia) โดยระเบียบดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดเกณฑ์การกำกับดูแลกิจการของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ ตามกฎหมาย The Law on the Issuance and Trading of Non-Government Securities และ The Anukret on the Implementation of the Law on the Issuance and Trading of Non-Government Securities

ประเทศพม่า

ประเทศพม่าไม่มีหน่วยงานที่ชัดเจนที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลกิจการ ระบบการเมืองของประเทศยังเป็นระบบรัฐบาลทหาร อย่างไรก็ตาม ได้มีการเรียกร้องในเรื่องของความโปร่งใสของการดำเนินงานของรัฐบาลต่อสภาพแวดล้อมในการลงทุน ซึ่งทางรัฐบาลพม่าเองกำลังดำเนินการในเรื่องดังกล่าว โดยในปี พ.ศ. 2555 ประธานาธิบดีเต็ง เส่ง ได้แสดงความตั้งใจในการเข้าร่วม The Extractive Industries Transparency Initiative (EITI) เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าจะเกิดความโปร่งใสสูงสุดและจะทำให้เกิดประโยชน์แก่คนส่วนใหญ่ไม่ใช่คนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

ประเทศลาว

ประเทศลาวได้มีองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการวางกรอบการกำกับดูแลกิจการที่สำคัญคือ ตลาดหลักทรัพย์ของลาว (Lao Securities Exchange: LSX) ก่อตั้งเมื่อวันที่ 10 ตุลาคม พ.ศ. 2553 ซึ่งมีรัฐบาลลาวถือหุ้นร้อยละ 51 และตลาดหลักทรัพย์เกาหลีใต้ (Korean Stock Exchange) ถือหุ้นร้อยละ 49 ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคุ้มครองหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ลาว (สคตล.) หรือชื่อเป็นภาษาอังกฤษ คือ Securities and Exchange Commission Office (SECO) ซึ่งก่อตั้งเมื่อวันที่ 10 ตุลาคม พ.ศ. 2553 เช่นกัน

การกำกับดูแลกิจการระบบการเงินและสถาบันการเงินของประเทศลาว มีการแบ่งเป็น 3 กลุ่มคือ

1. กระทรวงการเงิน ดำเนินการกำกับดูแลธุรกิจประกันภัย บริษัทสทบัญชีและบริษัทผู้ทำบัญชี
2. ธนาคารแห่งประเทศไทยลาว กำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ และสถาบันการเงินที่ไม่ใช่ธนาคารพาณิชย์
3. คณะกรรมการคุ้มครองหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์กำกับดูแลบริษัทหลักทรัพย์ ตลาดหลักทรัพย์

นอกจากนี้ ประเทศลาวได้มีกฎระเบียบเพื่อการควบคุมดูแลกิจการที่ดีต่างๆ เช่น คำสั่งเรื่องหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เลขที่ 255/นย ลงวันที่ 24/05/2010 ได้กำหนดหลักการระเบียบการเกี่ยวกับการจัดตั้งและการเคลื่อนไหวขององค์การคุ้มครองเกี่ยวกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ การจัดตั้งและการเคลื่อนไหวของตลาดหลักทรัพย์ การออกหลักทรัพย์และการเสนอขายหลักทรัพย์ต่อมวลชน เพื่อส่งเสริมการระดมทุนของบริษัทจากมวลชน รวมถึงระเบียบการเปิดเผยข้อมูล (Disclosure Regulation) เมื่อวันที่ 11 เมษายน พ.ศ. 2554 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้มีการรายงานเปิดเผย และจัดการข้อมูลสารสนเทศของกิจการสำหรับบริษัทในตลาดหลักทรัพย์

ประเทศบรูไน

เนื่องมาจากบรูไนยังไม่มีตลาดหลักทรัพย์ จึงไม่มีระเบียบข้อบังคับเฉพาะในเรื่องการกำกับดูแลกิจการอย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม กรอบการกำกับดูแลกิจการประเทศบรูไนที่สังเกตได้คือ The Companies Act and the Securities Order 2001 ที่กำหนดเกณฑ์เรื่องการจัดการและระเบียบเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนด้านการเงิน และการค้าหลักทรัพย์ รวมถึงกำหนดหน้าที่ของกรรมการบริหารบริษัทในการดำเนินกิจการ

ASEAN Corporate Governance Scorecard แต่ละประเทศ สำหรับปี พ.ศ. 2555 - 2556

ผลการประเมิน ASEAN Corporate Governance Scorecard ในปีล่าสุด คือ พ.ศ. 2555 - 2556 มีข้อสังเกต ดังนี้

ประเทศอินโดนีเซีย

ประเทศอินโดนีเซียได้คะแนนเฉลี่ยสำหรับบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ขนาดใหญ่ที่สุด 100 บริษัทแรก (จากข้อมูล ณ วันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2555) เท่ากับ 43.4 จากคะแนนเต็ม 117 โดยพบจุดแข็งและจุดสำคัญที่ต้องปรับปรุงเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการ (บางส่วน) ดังที่แสดงไว้ในตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ตารางแสดงจุดแข็งที่สำคัญและจุดสำคัญที่ต้องปรับปรุงของการกำกับดูแลกิจการ (บางส่วน) ของประเทศอินโดนีเซีย

เกณฑ์พิจารณา	จุดแข็งที่สำคัญ	จุดสำคัญที่ต้องปรับปรุง
สิทธิของผู้ถือหุ้น	<ul style="list-style-type: none"> ● คำตอบแทนของกรรมการอนุมัติโดยผู้ถือหุ้น ● การเปลี่ยนแปลงพื้นฐานขององค์กรอนุมัติโดยผู้ถือหุ้น 	<ul style="list-style-type: none"> ● ไม่เปิดเผยรายงานการประชุมประจำปีอย่างตรงเวลา พบว่ามีการประชุมหลังจากประชุมนานกว่า 1 ปี ● จ่ายปันผลล่าช้าเกินกว่า 30 วันหลังจากวันที่ประกาศจ่าย
การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน	<ul style="list-style-type: none"> ● มีการออกเสียงสำหรับกรณีที่เป็นผู้มีส่วนได้เสีย ● มีการช่วยเหลือทางการเงินให้แก่กิจการอื่นที่ไม่ใช่บริษัทลูกโดยตรงค่อนข้างน้อย 	<ul style="list-style-type: none"> ● การประกาศนัดประชุมประจำปีไม่มีภาษาอังกฤษ และไม่มีข้อมูลประกอบ ● ไม่มีนโยบายที่ให้กรรมการอิสระสอบทานรายการระหว่างกัน
บทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย	<ul style="list-style-type: none"> ● มีนโยบายความรับผิดชอบต่อสังคมและรายงานอย่างชัดเจนในรายงานประจำปี ● มีนโยบายเรื่องของอนามัยความปลอดภัยและสวัสดิภาพของพนักงาน ● มีนโยบายเรื่องการอบรมและพัฒนาให้แก่พนักงาน 	<ul style="list-style-type: none"> ● ไม่มีนโยบายเรื่องการป้องกันการทุจริต ● ไม่มีกลไกการแจ้งเหตุทุจริต (Whistle-blowing Mechanism)
การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส	<ul style="list-style-type: none"> ● เปิดเผยตัวชี้วัดทางการเงิน (Financial Performance) ● เปิดเผยชื่อของกิจการที่เกี่ยวข้อง รวมถึงลักษณะ และมูลค่าของรายการระหว่างกัน ● เผยแพร่งบไตรมาสได้ตามกำหนด 90 วัน หลังวันปิดงบการเงิน ● เผยแพร่งบการเงินและรายงานประจำปี รวมถึงการเปิดเผยการดำเนินงานธุรกิจในเว็บไซต์ของบริษัทและให้ Download ได้ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ไม่เปิดเผย Indirect Insiders' Ownership ● ไม่เปิดเผยการปฏิบัติตาม Corporate Governance Code ของบริษัทในรายงานประจำปี ● ไม่เปิดเผยการเป็นกรรมการในบริษัทอื่นของคณะกรรมการบริษัท ● ไม่เปิดเผยค่าสอบบัญชี (Audit Fees) และค่าบริการอื่น (Non Audit Fees) ● เปิดเผยข้อมูลเรื่องของผลตอบแทนของกรรมการไม่เพียงพอ

ตารางที่ 2 ตารางแสดงจุดแข็งที่สำคัญและจุดสำคัญที่ต้องปรับปรุงของการกำกับดูแลกิจการ (บางส่วน) ของประเทศอินโดนีเซีย (ต่อ)

เกณฑ์พิจารณา	จุดแข็งที่สำคัญ	จุดสำคัญที่ต้องปรับปรุง
ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ	<ul style="list-style-type: none"> ● คณะกรรมการตรวจสอบเป็นอิสระทั้งหมด ● เปิดเผยงานของคณะกรรมการตรวจสอบอย่างครบถ้วนทั้งการแต่งตั้ง จำนวนครั้งการประชุม และการเข้าประชุม ● เปิดเผยการควบคุมภายในและระบบการบริหารความเสี่ยงอย่างครบถ้วน 	<ul style="list-style-type: none"> ● ไม่เปิดเผยขั้นตอนการแต่งตั้งคณะกรรมการ และผู้บริหารหลัก ● ไม่มีการประเมินผลคณะกรรมการ ● ไม่มีเกณฑ์เรื่องจำนวนบริษัทที่คณะกรรมการเป็นกรรมการอยู่ในเวลาเดียวกัน ● ไม่เปิดเผยความถี่ของการประชุม และการเข้าร่วมประชุมของสมาชิก

ประเทศมาเลเซีย

ประเทศมาเลเซียได้คะแนนเฉลี่ย Composite Score เท่ากับ 62.3 จากการประเมินบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ขนาดใหญ่ที่สุด 100 อันดับแรก โดยพบจุดแข็งและจุดสำคัญที่ต้องปรับปรุงของการกำกับดูแลกิจการ ดังที่แสดงไว้ในตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 ตารางแสดงจุดแข็งที่สำคัญและจุดสำคัญที่ต้องปรับปรุงของการกำกับดูแลกิจการของประเทศมาเลเซีย

เกณฑ์พิจารณา	จุดแข็งที่สำคัญ	จุดสำคัญที่ต้องปรับปรุง
สิทธิของผู้ถือหุ้น	<ul style="list-style-type: none"> ● มีผู้ลงทุนสถาบันมากกว่า Controlling Shareholders จึงสามารถปกป้องสิทธิของผู้ถือหุ้นส่วนน้อย ● เปิดเผยผลการประชุมประจำปีอย่างทันเวลา 	<ul style="list-style-type: none"> ● ไม่เปิดเผยนโยบายและขั้นตอนการประชุมประจำปี ● ไม่มีหลักฐานการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพของการประชุมประจำปี ● ไม่มีนโยบายสนับสนุนให้นักลงทุนสถาบันเข้าประชุมประจำปี ● จ่ายปันผลล่าช้า ● ไม่มีการอนุมัติค่าตอบแทนผู้บริหารโดยผู้ถือหุ้น

**ตารางที่ 3 ตารางแสดงจุดแข็งที่สำคัญและจุดสำคัญที่ต้องปรับปรุงของการกำกับดูแลกิจการ
ของประเทศมาเลเซีย (ต่อ)**

เกณฑ์พิจารณา	จุดแข็งที่สำคัญ	จุดสำคัญที่ต้องปรับปรุง
การปฏิบัติต่อ ผู้ถือหุ้นอย่าง เท่าเทียมกัน	<ul style="list-style-type: none"> ● มีเอกสารการประชุมประจำปีเป็นภาษาอังกฤษ ● มีการแจ้งถึงรายการระหว่างกันที่มีการต่อรองอย่างอิสระ (Fair and Arm's Length) 	<ul style="list-style-type: none"> ● ไม่มีข้อมูลการจ่ายเงินปันผลในแบบแจ้งการประชุมประจำปี ● มีการช่วยเหลือด้านการเงินแก่บริษัทที่ไม่ใช่บริษัทลูกของกิจการ
บทบาทของผู้มีส่วน ได้เสีย	<ul style="list-style-type: none"> ● มีนโยบายเรื่องของอนามัย ความปลอดภัย และสวัสดิภาพของพนักงาน แจ้งในรายงานประจำปี หรือเป็นรายงานต่างหาก ● เปิดเผยนโยบายเรื่องการอบรมและพัฒนาให้แก่พนักงาน ● มีช่องทางให้ผู้มีส่วนได้เสียแจ้งประเด็นต่างๆ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ไม่เปิดเผยนโยบายเรื่องของอนามัยและความปลอดภัยของลูกค้า คู่ค้าที่เป็นอิสระ ● ขาดการรายงานการวัดผลในเรื่องของอนามัย และความปลอดภัยของพนักงาน และเรื่องการอบรมและพัฒนา
การเปิดเผยข้อมูล และความโปร่งใส	<ul style="list-style-type: none"> ● เปิดเผยผลประโยชน์ของเจ้าของและผู้ถือหุ้นหลัก ● เปิดเผยค่าสอบบัญชีและค่าบริการอื่น ● เปิดเผยชื่อของกิจการที่เกี่ยวข้อง รวมถึงลักษณะและมูลค่าของรายการระหว่างกัน 	<ul style="list-style-type: none"> ● ไม่เปิดเผย Indirect Insiders' Ownership ● เผยแพร่งบการเงินที่ตรวจสอบล่าช้า ● การรายงานผ่านทางเว็บไซต์ไม่เพียงพอ ● ข้อมูลในรายงานประจำปีไม่เพียงพอ ● ไม่เปิดเผยความเสี่ยงที่สำคัญ (Key Risks) (ที่นอกจากความเสี่ยงด้านการเงิน: Nonfinancial Performance Indicators) ● ไม่เปิดเผยนโยบายเงินปันผล ● ไม่เปิดเผยผลประโยชน์ของกรรมการและการพัฒนาความรู้ของกรรมการแต่ละคน

**ตารางที่ 3 ตารางแสดงจุดแข็งที่สำคัญและจุดสำคัญที่ต้องปรับปรุงของการกำกับดูแลกิจการ
ของประเทศมาเลเซีย (ต่อ)**

เกณฑ์พิจารณา	จุดแข็งที่สำคัญ	จุดสำคัญที่ต้องปรับปรุง
ความรับผิดชอบ ของคณะกรรมการ	<ul style="list-style-type: none"> ● เปิดเผยหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการ ● ขนาดของคณะกรรมการ 5-12 คน ● มีการแบ่งแยกระหว่างผู้บริหารสูงสุด (CEO) กับประธานคณะกรรมการบริหาร ● เปิดเผยการควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยง 	<ul style="list-style-type: none"> ● ไม่เปิดเผย Code of Ethics รวมถึงการปฏิบัติและการติดตาม ● โครงสร้างคณะกรรมการไม่เหมาะสม ● ไม่เปิดเผยผลประโยชน์ของกรรมการบริหารแต่ละคนและผู้บริหารสูงสุด (CEO) ● ไม่มีการอนุมัติโดยผู้ถือหุ้นในเรื่องการกำหนดค่าตอบแทนกรรมการและผู้บริหารระดับสูง

ประเทศฟิลิปปินส์

ASEAN CG Score ของประเทศฟิลิปปินส์ โดยเฉลี่ยได้เท่ากับ 48.9 โดยพบจุดแข็งและจุดสำคัญที่ต้องปรับปรุงของการกำกับดูแลกิจการ ดังที่แสดงไว้ในตารางที่ 4 ดังนี้

**ตารางที่ 4 ตารางแสดงจุดแข็งที่สำคัญและจุดสำคัญที่ต้องปรับปรุงของการกำกับดูแลกิจการ
ของประเทศฟิลิปปินส์**

เกณฑ์พิจารณา	จุดแข็งที่สำคัญ	จุดสำคัญที่ต้องปรับปรุง
สิทธิของผู้ถือหุ้น	<ul style="list-style-type: none"> ● ผู้ถือหุ้นสามารถเข้าร่วมในการแก้ไขข้อกำหนดและวัตถุประสงค์ของบริษัทได้ ● ผู้ถือหุ้นสามารถเข้าร่วมในการดำเนินการโอนไลน์ทรัพย์สินในการขายบริษัทได้ ● ผู้ถือหุ้นสามารถเลือกกรรมการเป็นรายบุคคลได้ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ไม่มีการบันทึกคำถามคำตอบในรายงานการประชุมประจำปี ● ไม่มีนโยบายสนับสนุนให้ผู้ถือหุ้น รวมถึงผู้ถือหุ้นที่เป็นสถาบันเข้าร่วมในการประชุมประจำปี ● เปิดเผยการเข้าร่วมประชุมประจำปีของคณะกรรมการไม่เพียงพอ

ตารางที่ 4 ตารางแสดงจุดแข็งที่สำคัญและจุดสำคัญที่ต้องปรับปรุงของการกำกับดูแลกิจการของประเทศฟิลิปปินส์ (ต่อ)

เกณฑ์พิจารณา	จุดแข็งที่สำคัญ	จุดสำคัญที่ต้องปรับปรุง
การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน	<ul style="list-style-type: none"> ● แบบแจ้งการประชุมประจำปีเป็นภาษาอังกฤษ ● มีนโยบายการดออกเสียงสำหรับผู้มีส่วนได้เสีย ● มีนโยบายห้ามให้เงินกู้ยืมแก่กรรมการ หรือถ้ามีก็ต้องเป็นไปตาม Arm's Length และอัตราปกติตามตลาด 	<ul style="list-style-type: none"> ● กรรมการไม่ต้องรายงานการซื้อขายหุ้นของบริษัทใน 3 วันทำการ ตามกฎหมายของประเทศฟิลิปปินส์ ● ไม่มีการแจ้งนโยบายจ่ายเงินปันผลในแบบแจ้งการประชุมประจำปี
บทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย	<ul style="list-style-type: none"> ● ให้ความสำคัญกับการรายงานการกำกับดูแลกิจการและนโยบายการต่อต้านการทุจริตในรายงานประจำปี 	<ul style="list-style-type: none"> ● ไม่มีข้อมูลรายละเอียดสำหรับติดต่อกับบริษัทที่แสดงอย่างเปิดเผยในเว็บไซต์ ● ไม่เปิดเผยข้อมูลการฝึกอบรมและพัฒนาพนักงาน ● ไม่มีนโยบายปกป้องผู้ให้ข้อมูลด้านทุจริต ● ไม่มีนโยบายจัดการกับเรื่องการร้องเรียนของพนักงาน ● ไม่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องอฉัย ความปลอดภัย และสวัสดิการของพนักงาน
การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส	<ul style="list-style-type: none"> ● เปิดเผยตัวชี้วัดทางการเงินในรายงานประจำปี ● เปิดเผยข้อมูลที่เป็นปัจจุบันเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจในเว็บไซต์ ● เปิดเผยข้อมูลกิจการที่เกี่ยวข้องอย่างครบถ้วน 	<ul style="list-style-type: none"> ● ไม่มีกลไกการแจ้งเหตุทุจริต (Whistle-blowing Mechanism) ● ไม่เปิดเผยเรื่องการพัฒนาอบรมของคณะกรรมการตามกฎหมาย ● เปิดเผยรายงานประจำปีที่ตรวจสอบแล้ว ถ้าช้าเกินกว่า 60 วัน นับจากสิ้นปี

**ตารางที่ 4 ตารางแสดงจุดแข็งที่สำคัญและจุดสำคัญที่ต้องปรับปรุงของการกำกับดูแลกิจการ
ของประเทศฟิลิปปินส์ (ต่อ)**

เกณฑ์พิจารณา	จุดแข็งที่สำคัญ	จุดสำคัญที่ต้องปรับปรุง
ความรับผิดชอบของ คณะกรรมการ	<ul style="list-style-type: none"> ● ให้ความสำคัญอย่างมากกับ กรรมการตรวจสอบและประธาน คณะกรรมการว่าต้องเป็นกรรมการ อิสระ ● มีการตั้งคณะกรรมการแต่งตั้ง (Nomination Committee) เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการ แต่งตั้งโยกย้ายตำแหน่งต่างๆ ● ตำแหน่งคณะกรรมการต้องมีการ เลือกใหม่ทุก 3 ปี ● เลขานุการบริษัทมีการอบรม ด้านกฎหมายและบัญชี 	<ul style="list-style-type: none"> ● กรรมการหลักในคณะกรรมการกำหนด ค่าตอบแทน ไม่เป็นกรรมการอิสระ ● ไม่มีการกำหนดแผนการสืบทอด (Succession Plans) สำหรับ ผู้บริหารที่สำคัญขององค์กร

ประเทศสิงคโปร์

ประเทศสิงคโปร์ได้คะแนนเฉลี่ยสำหรับบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ขนาดใหญ่ที่สุด 100 บริษัทแรก
คือ 56.1 โดยพบจุดแข็งและจุดสำคัญที่ต้องปรับปรุงของการกำกับดูแลกิจการ ดังที่แสดงไว้ในตาราง
ที่ 5 ดังนี้

**ตารางที่ 5 ตารางแสดงจุดแข็งที่สำคัญและจุดสำคัญที่ต้องปรับปรุงของการกำกับดูแลกิจการ
ของประเทศสิงคโปร์**

เกณฑ์พิจารณา	จุดแข็งที่สำคัญ	จุดสำคัญที่ต้องปรับปรุง
สิทธิของผู้ถือหุ้น	<ul style="list-style-type: none"> ● ผู้ถือหุ้นสามารถอนุมัติค่าตอบแทน กรรมการที่ไม่ใช่ผู้บริหาร ● เปิดเผยรายงานการประชุม ประจำปีในวันทำการถัดไป ● แจ้งเรื่องการประชุมสามัญประจำปี รวมถึงจัดให้มีเอกสารประกอบ ล่วงหน้าก่อนวันประชุม 28 วัน 	<ul style="list-style-type: none"> ● รายงานการประชุมประจำปีเปิดเผย รายละเอียดไม่เพียงพอ ● การบันทึกคำถามและคำตอบ ในแต่ละวาระในการประชุมประจำปี ไม่เพียงพอ

**ตารางที่ 5 ตารางแสดงจุดแข็งที่สำคัญและจุดสำคัญที่ต้องปรับปรุงของการกำกับดูแลกิจการ
ของประเทศสิงคโปร์ (ต่อ)**

เกณฑ์พิจารณา	จุดแข็งที่สำคัญ	จุดสำคัญที่ต้องปรับปรุง
การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้น อย่างเท่าเทียมกัน	<ul style="list-style-type: none"> ● เปิดเผยสิทธิในการออกเสียง ● แยกประเด็น Resolution ในแต่ละรายการในประเด็น การประชุมในรายงานการประชุม ประจำปี ● เปิดเผยรายงานการประชุม ประจำปี และเป็นภาษาอังกฤษ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ไม่เปิดเผยนโยบายการจ่าย เงินปันผล ● ไม่เปิดเผยนโยบายเรื่องการงด ออกเสียงในเรื่องที่มีส่วนได้เสียของ กรรมการ
บทบาทของผู้มีส่วน ได้เสีย	<ul style="list-style-type: none"> ● เปิดเผยเรื่องสิทธิและการปกป้อง เจ้าหนี้ของบริษัท ● มีนโยบายให้พนักงานสามารถ แจ้งเรื่องที่ผิดกฎหมายและ จริยธรรมได้ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ไม่มีรายงานเพื่อความยั่งยืน (Sustainability Report) ● ไม่เปิดเผยช่องทางให้ผู้มีส่วน ได้เสียสามารถแจ้งประเด็นต่างๆ ● ไม่เปิดเผยข้อมูลเรื่องอนามัย ความปลอดภัย สวัสดิการ และ การอบรมพัฒนาของพนักงาน
การเปิดเผยข้อมูล และความโปร่งใส	<ul style="list-style-type: none"> ● เปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปี เกี่ยวกับ โครงสร้างองค์กร ตัวชี้วัดทางการเงิน การประชุม ของคณะกรรมการ คำสอบบัญชี และค่าบริการอื่น ● เปิดเผยข้อมูลต่างๆ บนเว็บไซต์ ของบริษัท ในเรื่องการดำเนินธุรกิจ งบการเงินปีปัจจุบันและปีก่อน การแจ้งการประชุมประจำปี และสามารถ Download รายงานประจำปีได้ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ไม่เปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปี ในเรื่องวัตถุประสงค์ขององค์กร ตัวชี้วัดที่ไม่ใช่ทางการเงิน (Nonfinancial Indicators) เรื่อง ของนโยบายการแจ้งเหตุการทุจริต (Whistle-blower) การอบรมของ กรรมการแต่ละคน ข้อมูลที่ถูกต้อง ของผลประโยชน์ของผู้บริหารสูงสุด (CEO) และกรรมการแต่ละคน ● ไม่เปิดเผยรายการระหว่างกัน และการซื้อขายหุ้นของกิจการ โดยผู้ถือหุ้นภายใน ● เปิดเผยรายงานประจำปีล่าช้า ● ขาดการเปิดเผยข้อมูลในเว็บไซต์ ของบริษัทในเรื่องโครงสร้างของ กลุ่มกิจการ

**ตารางที่ 5 ตารางแสดงจุดแข็งที่สำคัญและจุดสำคัญที่ต้องปรับปรุงของการกำกับดูแลกิจการ
ของประเทศสิงคโปร์ (ต่อ)**

เกณฑ์พิจารณา	จุดแข็งที่สำคัญ	จุดสำคัญที่ต้องปรับปรุง
<p>ความรับผิดชอบ ของคณะกรรมการ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● เปิดเผยบทบาทและความรับผิดชอบของคณะกรรมการและประธานคณะกรรมการ ● หนึ่งในสามของคณะกรรมการต้องเป็นกรรมการอิสระ ● กรรมการหลักรวมถึงประธานคณะกรรมการต้องเป็นกรรมการอิสระ ● เปิดเผยการเข้าร่วมประชุมของคณะกรรมการ ● กำหนดให้กรรมการตรวจสอบต้องมีกรรมการอย่างต่ำหนึ่งคนที่มีความเชี่ยวชาญด้านการบัญชี ● มีฝ่ายตรวจสอบภายในที่แยกต่างหาก 	<ul style="list-style-type: none"> ● ต้องพัฒนาในเรื่องนโยบายการกำกับดูแลกิจการ และกฎบัตรของคณะกรรมการ ● ต้องพัฒนาในเรื่อง Code of Ethics/ Conduct ● ขาดการสอบทาน และอนุมัติวิสัยทัศน์และพันธกิจของบริษัท ● ต้องพัฒนาในเรื่องระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของกรรมการอิสระ ● ขาดการเปิดเผยเรื่องนโยบายของผลประโยชน์ และการอนุมัติ ● ขาดการอนุมัติของคณะกรรมการตรวจสอบสำหรับการแต่งตั้งและการเปลี่ยนผู้ตรวจสอบภายใน

ประเทศไทย

ประเทศไทยได้ระดับคะแนน ASEAN CG Scorecard สำหรับบริษัทขนาดใหญ่สุด 100 บริษัทแรกในตลาดหลักทรัพย์ เท่ากับ 67.7 โดยพบจุดแข็งและจุดสำคัญที่ต้องปรับปรุงของการกำกับดูแลกิจการ ดังที่แสดงไว้ในตารางที่ 6 ดังนี้

**ตารางที่ 6 ตารางแสดงจุดแข็งที่สำคัญและจุดสำคัญที่ต้องปรับปรุงของการกำกับดูแลกิจการ
ของประเทศไทย**

เกณฑ์พิจารณา	จุดแข็งที่สำคัญ	จุดสำคัญที่ต้องปรับปรุง
สิทธิของผู้ถือหุ้น	<ul style="list-style-type: none"> ● ผู้ถือหุ้นสามารถเลือกตั้งกรรมการบริษัท ● เปิดเผยแพร่ผลการประชุมประจำปีภายในวันทำการถัดไปได้ ● เปิดเผยแพร่การใช้สิทธิ รวมถึงการอนุมัติ การไม่เห็นชอบ และการงดออกเสียง ในแต่ละประเด็นของการประชุม ● มีการอธิบายเหตุผลสำหรับแต่ละประเด็นในแบบแจ้งการประชุมประจำปี ● จัดการให้มีสถานที่ประชุมง่ายต่อการเดินทางและเข้าประชุม 	<ul style="list-style-type: none"> ● ควรมีการสนับสนุนให้ประธานและคณะกรรมการเข้าประชุม ● ยังไม่มีการแต่งตั้งฝ่ายที่เป็นอิสระ ตรวจสอบการลงเสียงในการประชุมประจำปี ● ควรสนับสนุนให้มีการถือหุ้นโดยสถาบันมากกว่าร้อยละ 5
การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน	<ul style="list-style-type: none"> ● แสดงรายละเอียดของผู้สอบบัญชีและการปันผลในแบบแจ้งการประชุมประจำปี ● มีนโยบายสำหรับการซื้อขายโดยผู้ถือหุ้นภายใน 	<ul style="list-style-type: none"> ● มีการช่วยเหลือด้านการเงินในลักษณะของรายการระหว่างกัน
บทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย	<ul style="list-style-type: none"> ● มีนโยบายดูแลผู้มีส่วนได้เสีย ● มีการแยกส่วนของรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Responsibility Report) อย่างชัดเจนในรายงานประจำปี หรือเป็นรายงานแยกต่างหาก 	<ul style="list-style-type: none"> ● ไม่เปิดเผยเรื่องของอนามัย ความปลอดภัยและสวัสดิการของพนักงาน ● ไม่เปิดเผยเรื่องของการอบรมพัฒนาสำหรับพนักงาน ● ไม่มีขั้นตอนการจัดการเกี่ยวกับข้อร้องเรียนโดยพนักงาน ในเรื่องผิดกฎหมาย และจริยธรรม ● ไม่มีนโยบายหรือขั้นตอนในการปกป้องผู้ที่เปิดเผยประเด็นผิดกฎหมายหรือจริยธรรม

**ตารางที่ 6 ตารางแสดงจุดแข็งที่สำคัญและจุดสำคัญที่ต้องปรับปรุงของการกำกับดูแลกิจการ
ของประเทศไทย (ต่อ)**

เกณฑ์พิจารณา	จุดแข็งที่สำคัญ	จุดสำคัญที่ต้องปรับปรุง
การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส	<ul style="list-style-type: none"> ● เว็บไซต์มีคุณภาพ ● เปิดเผยนโยบายและรายละเอียดเกี่ยวกับรายการระหว่างกัน ● เปิดเผยค่าสอบบัญชีและค่าบริการอื่น ● มีการรับรองงบการเงินประจำปีโดยคณะกรรมการบริษัท ● เปิดเผยรายละเอียดการติดต่อ (Investor Relations) 	<ul style="list-style-type: none"> ● ไม่เปิดเผยการถือหุ้นโดยตรงหรือทางอ้อมโดยคณะกรรมการหรือผู้บริหารระดับสูง ● ไม่เปิดเผยถึงการซื้อขายหุ้นของบริษัทโดยคณะกรรมการและผู้บริหารระดับสูง ● ไม่เปิดเผยเรื่องของวัตถุประสงค์ขององค์กรและตัวชี้วัดที่ไม่ใช่ทางการเงิน (Nonfinancial Performance Indicators) ในรายงานประจำปี
ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ	<ul style="list-style-type: none"> ● มีความชัดเจนในบทบาทและความรับผิดชอบของคณะกรรมการ ● เปิดเผยนโยบายการกำกับดูแลกิจการ และ Code of Conduct ● มีการแบ่งแยกหน้าที่ระหว่างผู้บริหารสูงสุด (CEO) และประธานคณะกรรมการ ● ประธานคณะกรรมการเป็นกรรมการอิสระ ● มีโครงสร้างของคณะกรรมการที่ดี ● มีการวางแผนการประชุมของคณะกรรมการที่ดี ● มีการประชุมคณะกรรมการขั้นต่ำ 6 ครั้งต่อปี ● มีการสอบทานการควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยง 	<ul style="list-style-type: none"> ● ไม่เปิดเผยประเภทของการตัดสินใจที่ต้องการการอนุมัติจากคณะกรรมการ ● ไม่เปิดเผยบทบาทและหน้าที่ของประธานกรรมการ ● ไม่เปิดเผยการเป็นคณะกรรมการ 5 แห่งของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ ● ขาดการสอบทานและอนุมัติวิสัยทัศน์และพันธกิจขั้นต่ำทุก 5 ปีต่อครั้ง ● การเข้าร่วมของคณะกรรมการบริษัทไม่ถึงร้อยละ 75 สำหรับการประชุมระหว่างปี ● ขาดการประเมินผลคณะกรรมการรวมถึงการเปิดเผยเกณฑ์ และขั้นตอนการประเมิน

ประเทศเวียดนาม

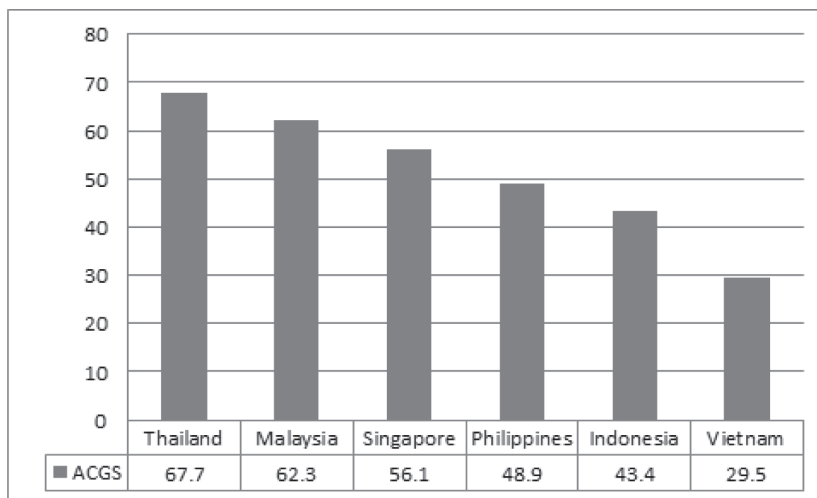
ประเทศเวียดนามได้ระดับคะแนน ASEAN CG Scorecard เพียง 29.5 ซึ่งส่วนมากยังต้องมีการปรับปรุงระบบการกำกับดูแลกิจการอย่างมาก อย่างไรก็ตาม ประเทศเวียดนามมีจุดแข็งที่สำคัญในการกำกับดูแลกิจการ เช่น

- การกำหนดให้ใช้สถานที่การประชุมประจำปีที่เข้าถึงง่าย
- มีการแบ่งแยกแต่ละประเด็นในการประชุมประจำปี
- มีนโยบายการปฏิสัมพันธ์กับชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ
- มีการเปิดเผยตัวชี้วัดทางการเงิน (Financial Performance Indicators) และรายการระหว่างกัน
- จำนวนของคณะกรรมการมีระหว่าง 5 ถึง 11 คน และต้องมีอย่างน้อยหนึ่งคนที่เป็น Non-executive Director ที่มีประสบการณ์ในอุตสาหกรรมที่บริษัทดำเนินการอยู่

ภาพรวมจุดแข็งและจุดปรับปรุง ASEAN CG Scorecard แต่ละประเทศ

จากผลการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียนตามหลักเกณฑ์ ASEAN CG Scorecard ประจำปี พ.ศ. 2555 ตามที่แสดงในรูปที่ 1 พบว่า จากคะแนนเฉลี่ยภาพรวมของบริษัทจดทะเบียนไทยได้คะแนน 67.66 ซึ่งเป็นคะแนนที่สูงที่สุดเมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ ที่เข้าร่วมการประเมินอีก 5 ประเทศ โดยมาเลเซียอยู่ที่ 62.29 สิงคโปร์ 56.08 ฟิลิปปินส์ 48.90 อินโดนีเซีย 43.40 และเวียดนาม 29.50

รูปที่ 1 กราฟแสดง ASEAN Corporate Governance Scorecard ของแต่ละประเทศ

ในส่วนของประเทศไทย เป็นที่น่าสังเกตว่าผลการประเมินด้านที่ประเทศไทยได้คะแนน “โดดเด่น” ในเรื่องสิทธิของผู้ถือหุ้น ซึ่งบริษัทไทยทำได้ดีในเรื่องนี้ โดยได้คะแนนเฉลี่ยภาพรวมถึง 97 แต่ด้านที่คะแนนน้อยคือ บทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย ได้คะแนน 51 และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัทได้คะแนนเพียง 56 ทั้งๆ ที่เกณฑ์ของ ASEAN Corporate Governance Scorecard ให้น้ำหนักเรื่องนี้มากที่สุด ทำให้เห็นว่าประเทศไทยเองต้องมีการปรับปรุงในด้านนี้

จุดแข็งและจุดปรับปรุงที่สำคัญของ ASEAN Corporate Governance Scorecard ในแต่ละประเทศสามารถแสดงได้ดังตารางที่ 7 ดังนี้

ตารางที่ 7 ตารางแสดงจุดแข็งที่สำคัญและจุดสำคัญที่ต้องปรับปรุงของการกำกับดูแลกิจการของแต่ละประเทศในอาเซียน

ประเทศ	จุดแข็งที่สำคัญ	จุดปรับปรุงที่สำคัญ
ไทย	สิทธิของผู้ถือหุ้น	ความรับผิดชอบต่อคณะกรรมการ
มาเลเซีย	สิทธิของผู้ถือหุ้น	ความรับผิดชอบต่อคณะกรรมการ
สิงคโปร์	การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน	บทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย
ฟิลิปปินส์	การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน	บทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย
อินโดนีเซีย	การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส	สิทธิของผู้ถือหุ้น
เวียดนาม	การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน	ความรับผิดชอบต่อคณะกรรมการ

จากข้อมูลตารางด้านบน แสดงให้เห็นว่าประเทศที่มี ASEAN CG Scorecard สูงนั้น (ประเทศไทยและประเทศมาเลเซีย มีคะแนนสูงที่สุดในกลุ่ม) จะมีจุดแข็งและจุดปรับปรุงที่สำคัญเหมือนกัน คือ บริษัทให้ความสำคัญในเรื่องของสิทธิของผู้ถือหุ้นมากที่สุด ขณะที่จุดที่ต้องปรับปรุงในเรื่องความรับผิดชอบต่อคณะกรรมการมากที่สุด โดยเฉพาะขาดการประเมินผลคณะกรรมการ รวมถึงการเปิดเผยเกณฑ์และขั้นตอนการประเมิน และโครงสร้างคณะกรรมการไม่เหมาะสม เป็นต้น

ประเทศสิงคโปร์และฟิลิปปินส์ มีลักษณะจุดแข็งและจุดปรับปรุงที่คล้ายคลึงกัน คือมีจุดเด่นในเรื่องของการปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะในเรื่องการเปิดเผยสิทธิในการออกเสียง เปิดเผยแจ้งการประชุมประจำปีและเป็นภาษาอังกฤษ ขณะที่จุดปรับปรุงคือในเรื่องของบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย โดยเรื่องที่เป็นจุดปรับปรุงที่สำคัญ คือ ไม่เปิดเผยช่องทางให้ผู้มีส่วนได้เสียสามารถแจ้งประเด็นต่างๆ และไม่เปิดเผยข้อมูลเรื่องอามั้ย ความปลอดภัย สวัสดิการและการอบรมพัฒนาของพนักงาน

ประเทศอินโดนีเซีย มีจุดแข็งในเรื่องของการเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส โดยมีการเผยแพร่งบการเงินและรายงานประจำปี รวมถึงการเปิดเผยการดำเนินงานธุรกิจในเว็บไซต์ของบริษัท และให้ Download ได้ รวมถึงเผยแพร่งบการเงินได้ตรงตามกำหนดเวลา จุดที่ต้องปรับปรุงของประเทศนี้เป็นในเรื่องของสิทธิของผู้ถือหุ้น คือ ขาดการเปิดเผยรายงานการประชุมประจำปีอย่างตรงเวลา พบว่ามีการเปิดเผยหลังจากประชุมมากกว่า 1 ปี ส่วนประเทศเวียดนามนั้นมีจุดแข็งคล้ายคลึงเช่นเดียวกับประเทศสิงคโปร์และฟิลิปปินส์ คือ เรื่องการปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะในเรื่องการแบ่งแยกแต่ละประเด็นในการประชุมประจำปี อย่างไรก็ตาม ประเทศเวียดนามยังต้องมีการปรับปรุง ASEAN CG Scorecard อย่างมาก โดยต้องมีการปรับปรุงเกือบทุกด้าน โดยเฉพาะประเด็นเรื่องความรับผิดชอบของคณะกรรมการ เช่น กรรมการบริษัทยังขาดความรับผิดชอบในการสอบสวนและอนุมัติวิสัยทัศน์และพันธกิจของบริษัท ไม่มีการรายงานการประเมินผลและเงินตอบแทนของคณะกรรมการ และส่วนมากบริษัทยังไม่มีหน่วยงานตรวจสอบภายใน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจุดแข็งและจุดปรับปรุงจากคะแนน ASEAN CG Scorecard อาจกล่าวได้ว่าคะแนนดังกล่าวสามารถสะท้อนให้เห็นถึงคุณค่า หรือความน่าสนใจในการลงทุนในตลาดทุนของแต่ละประเทศในภูมิภาคอาเซียนได้ อย่างไรก็ตาม Scorecard ที่ได้นี้อิงกับข้อมูลที่เปิดเผยแก่สาธารณะจึงทำให้มีข้อจำกัดต่างๆ เช่น การประเมินจะอิงกับข้อมูลสาธารณะเท่านั้น ซึ่งการเปิดเผยก็ไม่ได้แสดงถึงการปฏิบัติตามสิ่งที่เปิดเผยไว้ รวมถึงไม่สามารถประเมินถึงพฤติกรรมในการเป็นผู้นำองค์กรให้ประสบความสำเร็จ (Stewardship) ของกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานของกิจการได้ และแม้ว่าการที่มีการกำกับดูแลกิจการที่ดีจะช่วยให้เกิดคุณค่าระยะยาว แต่ก็ไม่สามารถสัมพันธ์กับผลงานด้านการเงินของกิจการ ซึ่งอนาคตอาจมีการพัฒนาให้สามารถวัดระดับคุณภาพของการกำกับดูแลกิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

บทสรุป

ASEAN Corporate Governance Scorecard (ACGS) เป็นเครื่องมือหนึ่งที่เกิดจากการเกิดการรวมตัวกันของตลาดทุนในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งทำให้เกิดการเปิดเผยข้อมูลประสิทธิภาพของการกำกับดูแลกิจการที่ดีต่อกองทุนทั่วโลก นอกจากนี้ ยังเป็นการยกระดับการกำกับดูแลกิจการโดยประเทศสมาชิกได้มีโอกาสเห็นภาพสะท้อนของประสิทธิภาพของการกำกับดูแลกิจการของบริษัทในตลาดทุนของประเทศตน ซึ่งจะทำให้เกิดการพัฒนาการกำกับดูแลกิจการอย่างต่อเนื่อง ในปัจจุบันมีประเทศที่เข้าร่วมโครงการ 6 ประเทศ คือ ประเทศอินโดนีเซีย มาเลเซีย ไทย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ และเวียดนาม โดยการคิดคะแนนสำหรับปี พ.ศ. 2555 - 2556 นั้น ประเทศไทยได้คะแนนสูงที่สุด รองลงมาคือ มาเลเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย ตามลำดับ ขณะที่เวียดนามนั้นได้คะแนนต่ำที่สุด และมีคะแนนที่ต่ำกว่ามาตรฐานค่อนข้างมาก ส่วนประเทศที่ยังไม่เข้าร่วมการคิดคะแนน

เช่น ประเทศพม่า ลาว กัมพูชา และบรูไน เนื่องจากยังขาดความพร้อมในเรื่องของตลาดทุน อย่างไรก็ตาม เริ่มมีหลักฐานการพัฒนาตลาดทุนหรือมีกรอบการกำกับดูแลกิจการในประเทศเหล่านี้ เช่น ประเทศลาวเริ่มมีการพัฒนาตลาดหลักทรัพย์ ประเทศพม่าเองก็เริ่มมีการสนับสนุนการกำกับดูแลกิจการที่ดีโดยรัฐบาล ส่วนประเทศกัมพูชาก็มีกฎระเบียบทางด้านการกำกับดูแลกิจการออกมาโดยเฉพาะ ขณะที่ประเทศบรูไนมีการออกกฎหมายที่กำหนดเกณฑ์เรื่องการจัดการและระเบียบเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนด้านการเงินและการค้าหลักทรัพย์ รวมถึงกำหนดหน้าที่ของกรรมการบริหารบริษัทในการดำเนินกิจการ

ถึงแม้ว่า ASEAN Corporate Governance Scorecard จะอิงกับข้อมูลที่มีการเปิดเผยแก่สาธารณะและมีข้อจำกัดต่าง ๆ เช่น ไม่ได้แสดงถึงการปฏิบัติตามสิ่งที่เปิดเผยไว้ รวมถึงไม่สามารถประเมินกรรมการและผู้บริหารถึงพฤติกรรมด้านจริยธรรมและการเป็นผู้นำองค์กรให้ประสบความสำเร็จ (Stewardship) ได้ แต่ ASEAN Corporate Governance Scorecard ก็ สามารถสะท้อนให้เห็นถึงความร่วมมือ และการรวมตัวของตลาดทุนในภูมิภาคอาเซียนที่แสดงถึงความมีศักยภาพและความพร้อมของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ต่อนักลงทุนทั่วโลก

เอกสารอ้างอิง

- ศิลปพร ศรีจันเพชร และธีรชัย อรุณเรืองศิริเลิศ. (2554). การเตรียมความพร้อมทางด้านวิชาชีพบัญชีของกลุ่มประเทศในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. *วารสารบริหารธุรกิจ (ฉบับพิเศษ)*: 31-45.
- Asian Development Bank. (2013). *ASEAN corporate governance scorecard: country reports and assessments 2012–2013*. Mandaluyong City, Philippines.
- Council for the Development of Cambodia. Search on 9 November 2013. http://www.cambodiainvestment.gov.kh/prakas-013-10-on-corporate-governance-for-listed-public-enterprise_101215.html
- Ito, S. (2012). *As Myanmar Opens for Business, Government Must Open Up Too*. Search on 9 November 2013. <http://www.revenuewatch.org/news/blog/myanmar-opens-business-government-must-open-too>
- Keovilayvanh, S. (2010). *หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ใน สปป. ลาว*. วันที่สืบค้น 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2556. <http://www.l3nr.org/posts/405070>

Ong, C. (2005). *Corporate finance legislation in Brunei*. Chamber of commerce: Brunei International Chamber of Commerce and Industry.

Srijunpetch, S., and Arunruangsirilert, T. (2011). The Readiness of Accounting Profession in ASEAN Economic Community (AEC). **Journal of Business Administration (Special Issue)** ; Page 77-102. (in Thai).